

Sygnatura akt II AKa 83/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Janusz Jaromin (spr.)

Sędziowie: SA Stanisław Kucharczyk

SA Andrzej Olszewski

Protokolant: st. sekr. sądowy Karolina Pajewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Rejonowej Szczecin – Śródmieście w Szczecinie Barbary Januszewskiej - Daszuty

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2019 r. sprawy

D. S. (1)

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 18 stycznia 2019 r. sygn. akt III K 286/18

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. N. L. kwotę 147,60 (stu czterdziestu siedmiu 60/100) złotych z VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze.

SSA Andrzej Olszewski SSA Janusz Jaromin SSA Stanisław Kucharczyk

Sygn. akt II AKa 83/19

UZASADNIENIE

D. S. (1) skazany został wyrokami:

1. łącznym Sądu Okręgowego z dnia 16 kwietnia 2018 r., sygn. akt III K 328/17, którym orzeczono karę łączną 9 (dziewięciu) lat pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w wymiarze 250 (dwustu pięćdziesięciu) stawek dziennych po 70 (siedemdziesiąt) złotych;
2. Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 17 października 2018 r., sygn. akt V K 365/18 na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, wyrokiem z dnia 18 stycznia 2019 r., sygn. akt III K 286/18:

I. na podstawie art. 85 § 1 i 2 kk i art. 86 § 1 kk połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego D. S. (1) wyrokami opisanymi w części wstępnej wyroku i orzekł karę łączną 10 (dziesięciu) lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 577 kpk na poczet kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności skazanego od 16 maja 2007 r. do 28 stycznia 2008r.;

III. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. N. L. 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych, w tym 23% VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu;

IV. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku łącznego wnieśli prokurator i obrońca skazanego z urzędu.

Prokurator zaskarżył powyższy wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze i w oparciu o przepis art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 4 k.p.k. zarzucił „rażącą niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu kary łącznej polegającej na orzeczeniu wobec niego na zasadzie aspiracji kary łącznej 10 (dziesięciu) lat pozbawienia wolności, podczas gdy właściwa analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, prowadzą do jednoznacznego wniosku, że orzeczona kara jest zbyt łagodna, a względy zarówno prewencji indywidualnej jak i ogólnej pozwalają uznać, że cele kary zostaną osiągnięte jedynie poprzez wymierzenie kary pozbawienia wolności na zasadzie pełnej kumulacji.”

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez zmianę wyroku w punkcie I poprzez wymierzenie oskarżonemu D. F. kary 11 (jedenastu) lat pozbawienia wolności, a w pozostałym zakresie o utrzymanie w/w wyroku w mocy.

Obrońca skazanego powyższe orzeczenie zaskarżyła również w części dotyczącej orzeczenia o karze i na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. i art. 438 pkt 4 k.p.k. zarzuciła „rażącą niewspółmierność kary łącznej orzeczonej w pkt I zaskarżonego wyroku wyrażającą się w orzeczeniu wobec D. S. (1) kary łącznej 10 lat pozbawienia wolności, podczas gdy zasadnym było ukształtowanie kary łącznej w wymiarze 9 lat pozbawienia wolności, przy zastosowaniu pełnej absorpcji.”

Tak argumentując, skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec skazanego kary łącznej w wymiarze 9 lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacje prokuratora i obrońcy skazanego nie zasługiwały na uwzględnienie.

Przede wszystkim na wstępie wskazać należy, a czego skarżący nie kwestionują, iż zasadnie Sąd Okręgowy zastosował przepisy obowiązujące od dnia 1 lipca 2015 r., uwzględniając treść art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, rozważając jednocześnie możliwość zastosowania przesłanek z art. 4 § 1 k.k. i doszedł do słusznego wniosku, że obecnie obowiązujące przepisy są dla skazanego względniejsze i powinny stanowić podstawę wydanego orzeczenia.

Odnosząc się do zarzutu „rażącej niewspółmierności kary”, podniesionego w apelacjach obu skarżących, wskazać należy, iż zgodnie ze wskazaniami art. 86 kk, możliwą do wymierzenia skazanemu, była kara pozbawienia wolności w granicach od 9 lat pozbawienia wolności do sumy kar, która wyniosła 11 lat pozbawienia wolności. Orzekając wobec skazanego karę łączną w wysokości 10 lat pozbawienia wolności, Sąd Okręgowy, jak wynika z treści uzasadnienia, miał przede wszystkim na uwadze, aby wymierzona kara spełniała cele zapobiegawcze i wychowawcze, a także aby kształtowała świadomość prawną społeczeństwa. W ocenie Sądu Odwoławczego, Sąd I instancji uwzględnił wszystkie aspekty, o których mowa w art. 85a k.k., biorąc pod uwagę okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i niekorzyść skazanego. Wymierzona D. S. (1) kara łączna 10 lat pozbawienia wolności w niewątpliwie wystarczającym stopniu czyni zadość celom zapobiegawczym i wychowawczym, jakie kara powinna osiągnąć w stosunku do skazanego. Nie można zapominać, iż skazany jest osobnikiem w wysokim stopniu zdemoralizowanym. Wskazuje na to niewątpliwie jego wielokrotna karalność, a także negatywna opinia środowiskowa. Przy czym Sąd

meriti miał na względzie, a co także aprobuje Sąd ad quo, jego poprawne zachowanie w jednostce penitencjarnej. Nie można jednak, jak chciałby tego obrońca skazanego, bagatelizować dotychczasowej drogi życiowej D. S. oraz tego z jaką łatwością popełniał kolejne przestępstwa, a z drugiej strony, co pomija w swej apelacji prokurator, jego poprawnego zachowania w warunkach izolacji, ukończenia programów readaptacyjnych, czy też systematycznego realizowania zadań nałożonych na skazanego w ramach programowego oddziaływania. Orzeczona wobec wymienionego kara łączna czyni zatem w pełni zadość potrzebom w zakresie prawidłowego kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, daje gwarancję skutecznego zwalczania przestępczości oraz buduje zaufanie do obowiązującego systemu prawnego i brak jest racjonalnych podstaw aby ją obniżyć, czy też zaostrzyć. Wobec powyższego, podnoszony zarówno przez obrońcę, jak i prokuratora zarzut rażącej niewspółmierności kary jest bezpodstawny.

Sąd Apelacyjny pragnie podkreślić, iż „rażąca surowość kary” zachodzi wtedy, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności (mających zasadniczy wpływ na wymiar kary) można przyjąć, że zachodzi wyraźna dysproporcja pomiędzy sumą kar zasadniczych, a karą, jaką należałoby wymierzyć przy prawidłowym zastosowaniu art. 53 k.k., nie dająca się zaakceptować. Innymi słowy, zarzut rażącej niewspółmierności kary można skutecznie podnieść wówczas, gdy kara nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, a zatem, gdy w odczuciu społecznym jest karą niesprawiedliwą. Taka zaś sytuacja na pewno nie wystąpiła w przedmiotowej sprawie. Nie można bowiem dopatrzeć się „rażącej niewspółmierności” pomiędzy karami 9 i 11 lat pozbawienia wolności w przypadku wymierzenia zasadniczej kary łącznej 10 lat pozbawienia wolności. Zarzut rażącej niewspółmierności byłby uzasadniony, gdyby miało miejsce przekroczenie granic swobodnego uznania sędziowskiego, a co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Wskazać przy tym należy, iż Sąd I instancji ma ustawowo zagwarantowaną swobodę w kształtowaniu wymiaru kary, natomiast rolą Sądu Odwoławczego jest zbadanie, czy granice swobodnego uznania sędziowskiego nie zostały przekroczone w zakresie nie dającym się zaakceptować. W konkluzji, Sąd Apelacyjny mając na uwadze powyższe wywody, jak i zasady wymiaru kary podzielił pogląd Sądu Okręgowego, że karą współmierną jest wymierzona zgodnie z zasadą asperacji kara łączna 10 lat pozbawienia wolności. Takie bowiem rozwiązanie pozwalało na orzeczenie kary łącznej w granicach adekwatnych z punktu widzenia zasad prewencji ogólnej i prewencji szczególnej. Dyrektywa asperacji z jednej strony pozwala na uniknięcie nieuzasadnionego premiowania sprawcy popełniającego kilka przestępstw, a z drugiej strony pozwala uniknąć konsekwencji w postaci kumulacji dolegliwości wynikających z orzeczonych kar jednostkowych, a tym samym naruszenia zasady racjonalności wymiaru kary i zasady humanitaryzmu stosowania kar i środków karnych oraz poszanowania godności człowieka, do czego prowadzi oparcie wymiaru kary łącznej na dyrektywie kumulacji. Brak jest zatem rzeczowych powodów do złagodzenia orzeczonej kary pozbawienia wolności na zasadzie absorpcji, jak tego domaga się obrońca, czy też jej zaostrzenia na zasadzie kumulacji, zgodnie z żądaniem prokuratora. W konsekwencji powyższego, wymierzona skazanemu kara łączna 10 lat pozbawienia wolności, nie może być uznana za karę rażąco niewspółmierną.

Dlatego też zaskarżony wyrok, jako w pełni prawidłowy, został utrzymany w mocy.

O kosztach udzielonej pomocy prawnej skazanemu z urzędu orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz.U.2019.730-zm.) oraz § 17 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2019.18 j.t.), zasądził na rzecz adwokata N. L. kwotę 147,60 zł tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu D. S. (1) w postępowaniu odwoławczym.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk Sąd Apelacyjny zwolnił skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze biorąc pod uwagę jego sytuację – pobyt w izolacji i nieodpłatne tam zatrudnienie - ich uiszczenie byłoby dla niego zbyt uciążliwe.

SSA Andrzej Olszewski SSA Janusz Jaromin SSA Stanisław Kucharczyk